

Vest brann- og redningsregion

Brannsikkerhet i båt

Tryggere med varsel

Propanlekkasje, kullosforgifting og brann er reelle farer i båt. Overnatter du i båten anbefales gassvarsler, CO-varsler og røykvarsler. Du må også ha lett tilgang på fungerende slökkemiddel.

PROPAN

I fritidsbåter benyttes ofte propan til oppvarming, matlagning og til å drive kjøleskap. Feil på gassapparater og utstyr eller feil bruk kan føre til brann, eksplosjon eller kullosforgifting. Propan er en tung gass, som ved en lekkasje legger seg langs gulvet. Ved propanlekkasje er en liten gnist fra det elektriske anlegget nok til at det blir eksplosjon og brann. Dersom gassapparater brukes innendørs med dårlig lufting, kan forbrenningen føre til at oksygenet forsvinner slik at personer som oppholder seg i rommet kan bli kullosforgiftet og kvalt.

FARE FOR KULLOS

Mange har aggregat og dieseldrevet varmeapparat i båten. Den luktfrie gassen kullos (CO) er vanskelig å oppdage, særlig når man sover. Monter en CO-varsler hvis du bruker slike innretninger.

BRUK AV ÅPEN ILD

Vær forsiktig og årvåken ved bruk av fyrstikker, stearinlys og ved røyking.

BÅTENS ELANLEGG

Sørg for at elektrisk anlegg og elektrisk utstyr er forskriftsmessig installert og blir brukt som forutsatt. Kvalifisert kontroll, ettersyn og vedlikehold bør gjennomføres før sesongstart. Se nøye på gjestehavnens regler for tilkobling og bruk av strøm.

RØYKVARSLER OG SLOKKEMIDDEL

Sørg for å ha fungerende røykvarsler hvis du skal overnatte i båt. Det er ofte mye brennbart materiale og kokeapparater, griller og andre antenningskilder på, bokstavelig talt, alle bauger og kanter. Dessuten ligger man så tett i båt-havnen at en brann sprer seg raskt. Videre kan det være trangt og vanskelig å komme seg ut fra lugarene. Monter derfor røykvarslere i båten og ha en plan for rask evakuering. Sørg for fungerende og lett tilgjengelig slökkemiddel.

Bruk av gass i båt

Det brukes mye gass i fritidsbåter. Bruk og oppbevaring av gass krever forsiktighet. Propan synker ned i bunnen av båten, dersom det oppstår lekkasje. Installasjon av gassvarsler øker sikkerheten.

UNNGÅ LEKKASJE

Propananlegg, koke- og varmeapparater må installeres, kontrolleres og repareres av fagfolk for å avdekke eventuelle lekkasjer. Sjekk selv rør og koblinger regelmessig slik at du unngår lekkasje. Les bruksanvisningen før nytt utstyr tas i bruk og flasker byttes. Vær obs på at maks tillatt lengde på gasslange er kun 1,2 m i båt. Denne lengden er tillatt mellom flaske og rør, og igjen tillatt fra rør til gassapparatet. Fleksibel, armert stålslange godkjent for gass kan erstatte kobberrør og stålrør. Gassbeholdningen skal maksimalt være 22 kg. Steng alle utløp for bensin, gass eller olje når turen er avsluttet.

BRUKT BÅT

Ved kjøp av brukt båt bør installasjoner og utstyr kontrolleres av kvalifisert personell.

VED KJØP AV UTSTYR

Det er produsent, importør og forhandler som har ansvar for at utstyret er produsert i henhold til regelverket og at det er trygt å bruke. Utstyret skal være CE-merket, og det skal følge med advarselsmerking og bruker-veiledning på norsk. Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskap oppfordrer forbrukerne til å være bevisste når de kjøper gassutstyr. Still spørsmål, vær kritisk og sjekk at dokumentasjonen er på plass. Det viktigste er likevel at man setter seg godt inn i hvordan utstyret skal brukes og vedlikeholdes, og hvilke begrensninger som gjelder.

TI RÅD I BÅT

1. Søl ikke med bensin eller olje.
2. Elektriske anlegg, koke- og varmeapparater må installeres og repareres av fagfolk.
3. Ildsfarlige væsker må oppbevares i godkjente kanner og sikres mot slingring.
4. Ha minst ett 2-kilos brannslukningsapparat i båten.
5. Luft ut motorrommet. Bruk nesen for å finne lekkasjer.
6. Vær tilbakeholden med bruk av choke.
7. Stopp motoren straks du merker lekkasje.
8. Stopp motoren og stopp åpen flamme hvis du fyller bensin eller olje.
Ha brannslukningsapparatet for hånden.
9. Ved brann kan tanker eksplodere. Ha flytevester klare til bruk og vær forberedt på å forlate båten.
10. Steng all tilførsel for bensin, gass og olje når turen er avsluttet.

GASSVETTREGLENE

1. Propanbeholdere må aldri plasseres under terrengnivå, for eksempel i kjellerrom.
Husk at propan i gassform er tyngre enn luft.
2. Propanbeholdere skal alltid stå oppreist, og må aldri utsettes for unormal oppvarming eller sterk solvarme
3. Vær på vakt mot propanlekkasjer. Gass som lekker ut kan gjøre luften eksplosjonsfarlig, og kan antennes av for eksempel åpen ild, glødende tobakk eller elektrisk gnist.
4. Finn eventuelle lekkasjer snarest mulig ved å pensle konsentrert såpevann på slanger og rørforbindelser. Når gasstrykket settes på vil såpebobler danne seg på lekkasjestedet.
5. Bruk kun slanger for LPG/propan. Sprukne eller defekte slanger må skiftes straks.
Største lovlige slangelengde er 1,5 meter (men 1,2 i båt). Bruk slangeklemmer.
6. Hold alltid en tent fyrstikk klar når apparatkranen åpnes. Steng for gassen ved beholderen når anlegget ikke er i bruk, og husk å koble fra regulatoren ved lengre tids fravær.
7. Steng for gassen ved beholderen og bring om mulig beholderen til et trygt sted dersom det oppstår brann.
8. Hold alltid apparat og beholder i god stand, men prøv ikke selv å reparere skader eller defekter som oppstår. La propanforhandler gjøre kontroll og eventuell overhaling av apparat og anlegg med jevne mellomrom.
9. Studer monterings- og bruksanvisning nøye før apparat og anlegg tas i bruk.
Spør forhandleren dersom det er noe du er i tvil om.

**Det er påbudt å ha egnet flyteutstyr for alle personer om bord i fritidsbåt.
Ha alltid på flytevest når du er ute i båt!**

Vest brann- og redningsregion

Brannfaglig samarbeid mellom selvstendige brannvesen
i en rekke kommuner i Vestland fylke

www.vestbrannregion.no